FARKAS EDITH

LELKI ISKOLÁJA,

ALAPITÓ ANYÁNK TANITÁSAI.

III

FARKAS EDITH
LELKIISKOLÁJA. III.

FARKAS EDITH LELKIISKOLÁJA

ALAPITÓ ANYÁNK TANITÁSAI

III.

BUDAPEST

A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT KIADÁSA

1945

Ebben a harmadik füzetben Istenhez tért Alapító Anyánknak Szikszón, 1913-ban tartott tanításait közöljük, melyeket hűséges titkárnője, Kreisel Matild S. M. nővér jegyzett gyorsírással.

Nihil obstat. Dr. Matthias Erdős censor dioecesanus. Nr. 2228/1945.
Imprimatur. Strigonii die 3 sept. 1945. Dr. Joannes Drahos vicarius capitularis.

Stephaneum nyomda Budapest. Felelős: Ketskés János.

I.

ÚTBAN A SIVATAGBA.

(Újévre.)

Örömmel vettem, hogy újévre valamennyien védőszentet kerestek maguknak. Én minden évben nemcsak védőszentet szoktam választani magamnak, hanem mottóul egy-egy mondást is kitüzök, hogy azzal mint vezetőgondolattal az egész éven át foglalkozzam.

Az én könyvem a Szentírás: belőle szeretek okulni, tanulni, vigasztalódni. És ma reggel, miután még nem tűztem ki magamnak erre az évre jelmondatot, elhatároztam, hogy térdeplőmről addig fel nem kelek, míg megfelelőt nem találtam. Ezzel a szándékkal lapoztam tehát a Szentírásban. És az Apostolok cselekedeteiben azt a nekem oly rendkívül drága jelenetet ütöttem fel, amely megörökíti, hogyan kapja Szent Fülöp a megbízást, hogy menjen és térítse meg az etiopiai király emberét. (Ap. Csel. 8, 26—40.)

«Az Úr angyala pedig szóla Fülöphöz, mondván: Kelj föl és menj délre arra az útra . . . amely elhagyatott».

Ez a szöveg egy élményt elevenített fel bennem. Láttam valahol egy Szent Fülöpöt ábrázoló képet. Az apostol a sivatag szélén áll. Előtte kanyarog a messzeségbe vezető kietlen, sívár út, amelyen nagy elszántsággal éppen elindul. A kép alá csak ez a pár szó volt írva: «*Auf dem Wege zur Wüste*». (Útban a sivatagba.) A kép éppen azzal, hogy élénken szemléltette a sivatagba vezető sívár, kietlen utat, rendkívül hatással volt reám . . .

Szent Fülöp éppen Cezareában működött, amikor Istentől a szózatot kapta. Bár nem tudta, hova vezet útja, mi feladata lesz ott, miért kell éppen arra mennie, mégis nem ellenkezett, hanem amint vette a szózatot, otthagyott mindent és ment . . . — És íme, alighogy az úton elindult, egy kocsi jött vele szembe. A benne ülő előkelő férfi éppen a Szentírást olvasta. Szent Fülöp — a lélek indítására — megszólítja: «Érted-e, amit olvasol?» — «Hogyan érteném, mikor nincs, aki megmagyarázza nekem?» — Az apostol a ki-

rályi ember kérésére felszállt a kocsiba és elkezdte a szöveget magyarázni. A Szentírásnak éppen az a része volt, amelyben Izaiás próféta Krisztus áldozatát és az emberi nem megváltását jövendöli meg. A beszélgetés azzal végződött, hogy Szent Fülöp az előkelő etiopiait saját kérésére megkeresztelte.

Szent Fülöp küldetését ábrázoló ezen kép szövegét választottam újévi mottóul: «*Auf dem Wege zur Wüste*». — «*Menj az elhagyatott, sivatagszerű útra.*»

— Igen. Kész vagyok Isten hívására olyan utakra és oda is elmenni, ahol minden sivár, köves, ahol csak forróság, por, homok — egyszóval áldozat vár reám! — Miért? — Mert, íme, a Szentírásból látjuk, hogyha ezt megtesszük, éppen azzal a lélekkel fogunk ott találkozni, akinek a kedvéért az Úristen arra a nehéz missziós útra küld. — Kérdezzem sokszor, főleg ha a megbízás, az út nem kellemes, hanem nehezemre esik, mert «elhagyatott», sivatagszerű: «Vajjon miért küldött Isten éppen *erre* az útra?» — S meghallom lelkemben a választ: — Azért, hogy ott ezzel vagy azzal a lélekkel találkozzam, hogy rávezessem őt az «egy szükséges»-re, vagy hogy

hívjam, megtanítsam a missziós munkának szentelni életét.

Ha Isten önmegtagadással járó, természetes hajlamainkkal ellenkező *utakat kíván tőlünk és mi nem egyeznénk bele, mennyi lélekmentési alkalmat mulasztanánk el!* Ki tudja, kit akart Isten ezen az úton éppen miáltalunk magához vezetni, s mi vonakodtunk ezt megtenni!?

Készséggel *akarjuk* tehát követni az Úr hívását. — Imádkozzunk is azért, hogy Isten olyan utakra küldjön bennünket, ahol sok etiopiaival találkozhatunk, vagyis, ahol minél több léleknek lehetünk szolgálatára.

*

Szent Fülöp mindent otthagyott és egyedül ment. Apostoltársait sem vitte magával. Nem tudta és nem is kérdezte, hogy miért kell mennie, csak ment, mert kapta a parancsot. — Az említett kép nagyszerűen fejezi ki az apostolnak ezt a szigorú elhatározását is. — Mint a katonának, amint megkapja a parancsot, mennie kell! Hogy miért éppen neki? — Nem tudja. Elég, ha az tudja, aki küldi.

Vágyódunk arra úgyebár mindannyian,

hogy többen legyünk nemcsak minőségben, de számban is? Hogy minél több lélek ismerje meg általunk Krisztust! — Erre azonban csak akkor leszünk alkalmasak, *ha elfogadunk minden utasítást*, bármilyen sziklás, sivatagszerű úton vezet is feladatunk teljesítéséhez. Minden, ami tetszésünkkel, vélt okosságunkkal ellenkezik, ami nehéz, ami énünk ellen van: íme ez a sivatagba vezető út. Azonban éppen ezeket az utakat jutalmazza meg Isten nemritkán Szent Fülöp apostolához hasonló eredménnyel.

*

Szent kívánsággal és kíváncsisággal nézek a most következő év elé és kérdezem: «Vajjon hová küld engem és milyen megbízást ad nekem Isten?» — És ha az Úr sivatagszerű pusztaságba, elhagyatott utakra is küld, készséggel, okoskodás, ellenkezés nélkül megyek, és figyelek, hogy találkozzam az «etiopiaival», vagyis, hogy vonzani tudjak sok igazságra éhes lelket, sok buzgó munkatársat.

Ne feledjük: *ha valakiben nagyon dolgozik az Isten kegyelme, az annyira vonzóvá válik, hogy a lelkek úgy csoportosulnak köréje, mint ahogy a legyek ellepik a mézet.*

«Mézesebb»,kiédesedettebb lelkekké kell válnunk, mélyebb lelkülettel kell bírnunk, hogy vonzani tudjunk.

*

Újévi mottónk tehát ez legyen: *Sivár, kemény, önmegtagadásteljes utakra is készséggel indulunk, hogy minél több királyi lélekkel találkozzunk.*

1913 újév után néhány nappal.

II.

MIT TANULHATUNK SÁMSONTÓL?

(A nagyböjt szelleméről.)

Nagyböjtre készülve, az oroszlánnal küzdő Sámson képe jutott eszembe (l. Bírák könyve 14. fej.). Ezzel az igen megkapó képpel már többször foglalkoztam. Ajánlom, olvassa el mindegyikünk újra ezt a fejezetet, mert ennek a jelenetnek is szimbolikus értelme van.

Az oroszlán jelképezi az ember bűnös hajlamát, kísértéseit, — egyáltalán mindazt a rosszat, ami lelki haladásában akadályozza. Sámson pedig a Krisztus erejével győzedelmeskedő keresztény lélek szimboluma.

A kép alá méltán írhatnók a kérdést: «*Ember, ki vagy te? — A győztes vagy a legyőzött?*»

Az ember, aki a kívülről kísértő rossztól le hagyja magát teperni, az úgy-e a világias, a Krisztus kegyelme nélküli lélek? — Aki

ilyen, az gyenge, az nem termett meg a kísér-tésnek, amely oroszlánkaromként hasít bele a lelkébe, hogy leteperje. *A kegyelemmel együttműködő lélek* viszont leveri az oroszlánt, *az nem alakul, hanem alakít.*

Minden embernek más és más a kísértése, aszerint, hogy mi a főhibája, főgyengéje. A kísértés azonban mindenkinél a támadó oroszlán erejével jelentkezik. Vagy a lélek győz, vagy a kísértés. Harmadik megoldás nincs.

Vagy én győzök a kísértés felett, vagy a kísértés győz le engem. Vagy az Úr Jézus győz énbennem, vagy a világ. — Két úrnak szolgálni nem lehet. — Vagy-vagy!

Sokszor vizsgáljam meg a lelkemet ezzel a kérdéssel: Ki győz bennem? a bűn-e, vagy a kegyelem? — Az Úr Jézus-e, vagy az ör-dög?! — Ezt a kérdést főleg akkor tegyem fel magamnak, amikor éppen nagy akadály előtt állok, amikor érzem a kísértést közeledni, amikor a lanyhaság, a szomorúság, a hivatás elleni hűtlenség, a tisztaság elleni lázongás stb. környékez. Ilyenkor kérdezzem: Most pedig ki fog győzni?! A bűn, a kísértés-e énfölöttem, vagy pedig én a bűn, a kísértés

fölött?! Vagy=vagy! Nagyszerű eljárás ez! Sokszor segít győzelemre!

*

Az Egyház rendelkezése szerint a nagyböjt különösen is a megszentelődés ideje. Ezekben a napokban kettőzött buzgalommal és áhítat=tal kell lelkiéletünket felülvizsgálnunk. Ennek kapcsán kérdezzük gyakran magunktól, ki győzedelmeskedik bennem, a jó=e, vagy a rossz? Az Úr Jézus Krisztus=e, vagy pedig a világ?

A lelkiéletben is úgy van, mint a háború=ban. Két fél küzd egymással, s vagy az egyik, vagy a másik győz. — Ha engedek a kísértés=nek, én vagyok a vesztes, ha pedig leküzdöm, akkor győztem! — Micsoda boldogság le=győzni a bűnt,a kísértést! Ez az igazi diadal: legyőzni mindent, ami árt nagy célunknak, hivatásunknak, *ami rontja missziótársulati jelle=günket*. Akarjunk tehát győzni és törtessünk a cél felé minden rendelkezésünkre álló esz=közzel!

A Szentírás is figyelmeztet: «*hacsak a földbe esett gabonaszem el nem hal, egymaga marad, ha pedig elhal, sok termést hoz*». (Ján. 12, 24.)

A búzaszemnek tehát a földbe kell kerülnie, ott meg kell halnia, csak akkor hajt ki belőle az új élet.

Ha a búzaszem azt mondaná: «De én nem akarok a földbe kerülni, én a világban akarok maradni!» — Akkor elhordja a szél, megeszi a madár, — vagyis megsemmisül. Míg ha *akar* a földbe jutni, és *akar* meghalni, eléri célját: bő gyümölcsöt terem. — Így vagyunk a lélekkel is.

Ha tehát jól akarjuk felhasználni a nagyböjtöt, gondoljunk gyakran a mondásra: «*ha csak a földbe esett gabonaszem el nem hal . . .*» és «*aki megtartja életét, elveszti azt, és aki elveszti életét énértem, megtalálja azt*». (Máté 10, 39.) Akarni meghalni! — Mit jelent ez? — Nem meghalást test szerint, hanem lélekben. Azt jelenti, hogy meg kell halni egy-egy szenvedélynek, egy-egy túlzott szeretetnek stb., ami a végtelenül fölséges és szent Istennek nem tetszik . . . meg kell halni bárminek, ami árt a hivatásnak . . . meg kell halni egy-egy fejességnek, lustaságnak, nemtörődömségnek, nembánomságnak . . .

Vizsgáljuk meg, nincs-e olyasvalami bennünk, aminek az Úristen akarata szerint meg

kell halnia? — Milyen vonásnak, jellemvonásnak, — vagy kételynek, — hitványságnak, — közönséges gondolkodásnak, esetleg kimondottan bűnnek, — őszinteséghiánynak, — nyalánksági hajlamnak, vagy egyéb hibának kell még elhalnia bennünk, hogy valóban úgy legyen, amint a Szentírás mondja: a földbe kerülünk, *meghalunk Krisztusban, hogy új és gazdag életre támadjunk Vele.*

A nagyböjt, amely természeténél fogva amúgyis az önmegtagadásnak az ideje, a legjobb alkalom erre!

Az önmegtagadásnak a lényege nem a koplalás. Nem enni: ez aránylag könnyű. Egy-két litániát elimádkozni, még az is könnyű. Az ilyen külső cselekedetek tulajdonképpen igen könnyű dolgok. Az Úr is azt mondja, hogy nem az árt az embernek, ami bemegy a szájba, amit megeszik vagy megiszik. (V. ö. Máté 15, 11. Ez persze nem vonatkozik az Anyaszentegyház böjti rendeleteire.) Nem ezekben áll tehát a böjt szelleme, hanem abban a bizonyos meghalásban a bűn számára, amelyet Krisztus Urunk azzal jellemez, hogy: «hacsak a gabonaszem el nem hal . . .» Meg kell halnom egy-egy bűnös hajlamnak, kísér-

tésnek, lelki hiánynak, jellemtelenségnek, zavaros állapotnak . . .

A nagyböjtöt ilyen értelemben tartsuk meg különös szigorral, hogy húsvétkor mindenki elmondhassa az édes Megváltónak: «Uram, ebben a nagyböjtben Irántad való szeretetből és híven missziónővéri állapotomhoz, híven fogadalommal tett önátadásomhoz kiirtottam magamból ezt és ezt, ami Neked jogosan nem tetszhetett énbennem . . .»

Meghatározott, biztos eredménye legyen minden nagyböjtnek.

Ehhez azonban kell, hogy mindenki alaposan foglalkozzék lelke állapotával, mindent átgondoljon, mindent átkutasson, olyan őszintén, mintha halálos ágyán volna.

Kérdezzük magunktól gyakran:

— Multam, jelenem és jövőm megüti-e az örökkévalóság szempontjából a mértéket?

— Haladtam-e a lelkiéletben?

— Mit kell a lelkemből kiölnöm, hogy az Úr akarata szerint tudjak előre haladni?

— Hogyan kell az Evangélium tanítása szerint elveszítenem életemet, hogy megnyerjem a kegyelmi életet?

— Mi a nagyböjt igazi szelleme?

— Mit jelent az, hogy missziótársulati tag vagyok?

— Mit jelent az, hogy Istennek szentelt egyén vagyok?

— Milyen különbségnek kell lennie köztem és egy világi nő között?

— Mi nem illik *hozzám?* — Mi nem illik *hozzánk?*

— Miért szégyen az, ha egy missziónővér, egy újonc nem viselkedik megfelelően? . . . (Azért, mert ezzel bizonyítja, hogy lelkileg még éretlen, hogy még nem érte el a fokot, amelyet hivatásánál, kiválasztásánál fogva el kellett volna érnie.)

Gyakran mondjuk magunknak: «én nem vagyok világi nő, nekem másnak kell lennem, mint a világ gyermekeinek. *Másnak! Különbnek! Lelkibbnek!* — Nekem *szeretnem kell a szigort, az önmegtagadást, a fegyelmet* . . . lelkesednem kell mindezekért és úgy kell élnem, hogy ez meg is lássék rajtam».

És amikor itt a kísértés pillanata, kérdezzük: «Ki fog győzni, a bűn, a helytelen irányzat énfölöttem, vagy pedig én a bűn, a helytelen irányzat fölött?! — Kinek *kell* győznie? — Talán a világnak, a bűnnek?! — Nem! —

Az erénynek, az Úr Jézus Krisztusnak énbennem!»

Lám, minden lélek valamiképpen csatatér, ahol a rossz örökkétig küzd a jóval... Ezt akarja a Szentírás az oroszlánnal küzdő Sámson képével mondani...

Míg a világ rögtön «odáig» van, ha az «oroszlán» — a megpróbáltatás, a kísértés — csak rá is néz, addig a Krisztus kegyelmével felvértezett lélek mindig le tudja győzni a nehézségeket, az akadályokat, mint Sámson az oroszlánt.

Egyeseknek nagy akadályokkal kell megküzdeniök... — El avval az akadállyal a lélekből!... Az ember magától nem képes erre. Krisztus erejével azonban igen! Amint a szentek és vértanuk mondták: «Mit nem bírok el Krisztusommal!? — *Mindenre képes vagyok Krisztusban, Krisztussal!*» (V. ö. Filipp. 4, 13.)

Krisztus erejével törekedjünk lelkünkből kiírtani minden akadályt, bűnt, helytelen gondolatot, csunyaságot, gyengeséget, puhaságot, kényelemszeretetet, jellemtelenséget, méltatlan köteléket, szóval mindazt, ami Isten malasztjának lelkünkbe áradását megakadályozza

— hogy helyébe szépség, erő és életszentség lépjen!

Micsoda boldogság az *életszentségre célatudatosan törekedni!*

Miért oly boldogok a szentek? *Mert végtelen öröm és boldogság az életszentség útján — habár verejtékezve — a magasba jutni.*

A Missziótársulatba (Isten szolgálatára) csak az való, aki felismeri, hogy a legnagyobb boldogság a földön arra törekedni, hogy szentek legyünk, miként a mi mennyei Atyánk is szent. «Legyetek szentek, mint a ti mennyei Atyátok!» (V. ö. Máté 5, 48.) — Erre törekedni legelső és legfontosabb feladatunk. Kérjük a Szentlélek-Úristent, adja meg a hozzá szükséges kegyelmet.

Budapest, 1913 hamvazószerdán.

III.

A BAMBUSZ TÖRTÉNETE.

(Az Istennek átadott lélekről.)

Az Isten országának törvényei lényegesen eltérnek a világ törvényeitől. *Isten országában a halál az életre vezető út.*

> «Aki elveszti életét énérettem, megmenti azt.» (Luk. 9, 24.)
>
> «Hacsak a földbeesett gabonaszem el nem hal, egymaga marad; ha pedig elhal, sok termést hoz.» (Ján. 12, 24.)
>
> «Aki hajlandó naponként meghalni saját magának, az Krisztusban új életre fog ébredni.» (V. ö. Luk. 17, 33. és Ján. 12, 25.)

Krisztus törvényei szerint az emberi léleknek akarnia kell veszíteni ebben a világban, hogy az Ő országában nyerhessen; meg kell halnia a világnak, hogy Istennek élhessen. Egyébként ez a törvény a nyitja annak, hogy Isten kedves gyermekeinek és munkatársainak oly sokat kell szenvedniök.

A szenvedés a keresztény léleknek abból a készségéből fakad, hogy Isten szavát akarja követni. *Az* pedig, *hogy Isten szolgálatában valaki kiváló helyet tölt-e be, vagy sem, egyedül attól függ, hogy mennyire kész szenvedni.*

*

Indiában, ahol a legértékesebb fák tulajdonosuknak nevét viselik, a gyakori nagy szárazság idején a vizet csak a külön e célra kivájt bambusztörzseken át tudják a völgyekbe levezetni.

Egy ilyen különösen szép bambuszfáról lesz mostan szó, mely ott díszelgett az egyik lejtőn. A törzs sötétzöld színe mellett még jobban kiemelkedett a gyönyörű világoszöld lombozat . . . «Úgy látom, — mondta a bambusz a többi fának, — hogy ti megcsodáljátok alakomat. Pedig nincs jogom ezzel büszkélkedni, hiszen mindazt, amim van és amivé lettem, Gazdámnak köszönhetem. Ő ültetett ide erre a kitünő helyre . . . gyökereimnek csak a titkos forráshoz kellett lenyúlniok, hogy teleszívják magukat az üdítő, éltető vízzel. Látjátok ott lentebb a többi fát? Milyen nyomorultan, szárazon tengenek! Ez csak azért van, mert gyökereik nincsenek a forrás közelében. Nekem pedig, amióta a forrás éltető vizével táplálkozom, semmi másra nincs szükségem.»

Majd így folytatta: «Bizonyára olvastátok a nevet, amelyet viselek?! Ha közelebbről megnéztek, azt is láthatjátok, hogy mélyen a kérgembe van vésve. A műtét bizony fájdalmas volt. Maga az Úr, az én jóságos Gazdám végezte éles késével. Amíg ezt tette, sokszor gondoltam, miért is kell ezt elviselnem?! — Amint azonban kész volt, örömmel láttam, hogy saját nevét írta belém. Most még jobban meggyőződtem, hogy tulajdonképpen menynyire szeret . . . azt akarja, hogy a világ is lássa, hogy az Övé vagyok. — Mindezért csak hálával tartozom Neki!»

Miközben a fa így beszélt, íme odaérkezett a Mester. Szeretettel nézte a szép bambuszt, amelyet ő ültetett és gondozott. Kezében éles bárdot tartott. Majd megszólította kedves fáját: «Szükségem volna reád! Átadod-e magad nekem?»

— «Mester, hisz én a tied vagyok! — De mire használhatsz engem?»

— «Téged arra szántalak, hogy az éltető vizet odavigyed, ahol szükség van rá; hogy azokat az éltető forrásokat, amelyek téged is táplálnak, levezessük a lankadt virágokhoz, szomjazó fákhoz.»

— «Hogyan volnék én erre képes, Uram?! A Te élő vizeddel, amelyet gyökereim felszívnak, csak magamat tudom táplálni; lombomat is kiterjesztem, hogy az üdítő esőt felfogjam, de hogyan tudnék én másokat felüdíteni?!»

— A Mester szerető hangon válaszolt: «Jól felhasználhatlak erre, de csak akkor, ha minden feltétel nélkül teljesen és visszavonhatatlanul átadod magadat nekem. Ebben az esetben kivágom törzsedet, lehasítom rólad az ágakat, azután elviszlek messze, arra a távoli kopár dombra. Ott nincs senki, aki téged körülvegyen és kényeztessen. Társaid sem lesznek ott veled csak száraz fű és tövis lesz körülötted. Ezenfelül kénytelen lennék szívedből mindent kivágni, ami az üdítő és éltető víz átfolyását meggátolja. Megrettenve azt mondod erre, hogy hisz ez valamiképpen halálodat okozza. Igazad van, gyermekem, ez életed árába kerül. Az üdítő kegyelemforrás azonban csak ezen feltétel mellett tud *rajtad keresztül másokba ömleni*. Te ezáltal sokat veszítenél ugyan a magadéból, de ugyanakkor sokat is nyersz, ha önfeláldozásod árán új életre kelted az eltikkadt lelkeket. Hajlandó

vagy-e tehát meghalni magadnak és a világnak azért, hogy szolgálatomra lehess?!»

A fák visszafojtott lélekzettel várták a vértanuságra szánt bambusz feleletét . . .

A bambusz pedig így válaszolt: «Mesterem! mindenem, amim van: Tőled van. Ha életemet kívánod, azt is odaadom, csakhogy felhasználhass lélekmentésre. Fogadd el tehát az én világi életemet, íme átadom Neked, tedd szabadon vele, amit akarsz, imádott Uram!»

Az Úr csak erre várt. Most elővette éles bárdját és végtelen szeretettel kivágta kedves bambuszát. «Uram, legyen meg a Te akaratod!» — suttogták minden ütésnél az elhaló levelek. Ezután a szép lombkorona, a bambusz büszkesége került sorra. A megkínzott fa szomorúan, csupaszon feküdt a földön. A Mester ekkor vállára vette és átvitte a szomszéd dombra. A fa mindenbe beleegyezett és szünet nélkül suttogta: «Uram, tégy velem, amit akarsz, vigyél, ahova Te akarod».

A dombra érve az Úr egy másik kést vett elő. Ezzel a fába szúrt, hogy kivájja a velejét, hogy átengedje majd az éltető vizet. A bambusz a szívfájdító műtét alatt aléltan suttogta: «Legyen meg a Te akaratod . . .» Az Úr, ami-

kor ezzel is készen volt, fogta a fát és odavitte a frissen bugyogó titkos forráshoz, melyet kívüle senki más nem ismer. Majd odaillesztette a forrás szájához, és íme az élővíz átömlött rajta. Az Úr arca ekkor felragyogott. Meg volt elégedve: a szép bambusz alkalmas eszközzé lett kezében...

Ezek után más fákat is szólítgatott: «Téged levághatlak, kivájhatlak-e?» — Sok fa kitért a válasszal, nem akarta odaadni magát, félt a fájdalomtól, a szenvedéstől. — Mások megint örömmel adták át magukat a Mester rendelkezésére: «Uram, én végtelenül bízom Benned, tégy velem, amit akarsz...» mondogatták. Az Úr ezeken a fákon is végrehajtotta a fájdalmas műveletet...

A kivájt fákat ezután egymásba illesztette és nagy csatornát készített belőlük. A kegyelem forrása most már vígan csörgedezett az új csatornán át. Csörgedezett: a világ szemében és a világ felfogása szerint megtört szíveken át. Csörgedezett: hogy az éltető vizet eljuttassa a szomjazó fákhoz, a meg nem tért világhoz... És a «jó hír» (Evangélium) egyre jobban terjedt az egész vidéken. Az «élő víz» végét vetette a szomjúságnak. A tikkadt lel-

kek valamennyien ittak a kegyelem forrásából és új életre éledtek . . .

Az Úr szívének végtelen nagy örömével megint odafordult díszeitől megfosztott kedves bambuszához: «Van-e panaszod reám?! — Fájlalod-e még, hogy magános és terhelt vagy? — Hogy egyedül hordod a keresztet? — Nem volt-e érdemes mindezeket elszenvedned, hogy most, íme, ezért az árért az én kegyelmemet közvetíted a lelkeknek?!»

A fa boldogan felelte: «Ó én Uram és Mesterem! — Nem panaszkodom! — Ezerszer nem! — Érdemes volt! — És ha tízezer életem volna, mindet odaadnám csak azért, hogy örömöt szerezzek Neked, hogy a tikkadt, szomjas lelkek felüdítésére eszközül használj, és hogy Tebenned magam is örök életre ébredjek».

Úgy legyen.

Szikszó, 1913 május 7.

IV.

SZENT BENEDEK NYOMDOKAIN.

(Lelkigyakorlatok előtt.)

Amikor azon gondolkoztam, hogy a lelkigyakorlatok szent napjaira mit is adjak «útravalóul», azt az indítást kaptam, hogy lelkigyakorlatos munkánkat helyezzük egészen különösen Szent Benedek pártfogása alá, és szívből kérjük Őt, fogadjon minket, méltatlanokat, hathatós oltalmába.

Azért a lelkigyakorlatok kezdetén rendkívül nagy és erős imával forduljunk Szent Benedekhez! — Ha valóságban közöttünk volna, milyen boldogan borulnánk lábaihoz és kérnők őt, hogy áldjon meg bennünket, és fogadjon el minket gyermekeinek, akkor is, ha külsőleg nem is tartozunk családjához. — Hogy azonban lélekben gyermekei lehessünk, az teljesen tőlünk, a mi lelki magatartásunktól függ.

Ehhez azonban az szükséges, hogy *az a*

szellem éltessen minket, amely élteti a szigorí=tott bencéseket. Ez nincs szerzetesruhához, falakhoz, folyosókhoz kötve. Sok szerzetesnek szent ugyan a ruhája, de nem az a szelleme. Akad, sajnos, kolostor is, amely nem felel meg hivatásának, — és viszont sok világi él szerzeteseket is megszégyenítő szent életet. «*Isten lelke ott fú, ahol akar*»; a Lélek járása független minden külsőségtől. (V. ö. Ján. 3, 8.)

Végtelenül tetsző a szigorú összeszedett=ség, a fegyelem és pontosság, amely a sza=bályhű bencéseket jellemzi ... Ezekért a tulajdonságokért én is lelkesedem és követé=sükre buzdulok, azonban *a mi kereteinkhez leegyszerűsítve*, mintegy a katakombák stílu=sát felújítva. — Minden katakombás művé=szet végtelenül egyszerű. Itt sem a külső keret a lényeges: a szellem a fő. *Az Isten jelenlétében járó szigorú, összeszedett, aszketikus s mégis minden kulturális kérdés iránt annyira lelkesedő szellem.* Ez az, ami végtelenül tetszik.

Szent Benedek fiai egyszer már megtéríi=tették Európát és megteremtették az európai kultúrát. Szent Benedek fiai ott, ahol azelőtt tolvajokkal benépesített ingoványok, erdők,

pusztaságok voltak: kiszárították és termékennyé tették a mocsarakat, munkára szoktatták a népeket. Megkereszteltek és lelki életre tanítottak mindenkit: megtérítették Angliát, Német- és Franciaországot. Iskolákat alapítottak és a kultúrát terjesztették.

Kérjük Istent, hogy mi modern kiadásban, habár méltatlan, mégis hű gyermekei lehessünk Szent Benedeknek és gyakorlói a szentbenedeki szellemnek; hogy mi is *Isten jelenlétében járó, fegyelmezett, aszketikus szerzetes-lelkekké fejlődjünk;* hogy súllyal bíró emberekké váljunk, olyanokká, akik *az igazi*, a lelki kultúrát terjesztik.

A Szociális Missziótársulat elnevezés a legjobban fejezi ki a tervet, amit Isten kegyelmével megvalósítani szándékozunk. Azt szeretnők ugyanis, ha a Szociális Missziótársulat Isten segítségével — ha csak kis mértékben is — a mai vad, antikulturális viszonyok közt *az igazi lelki kultúrát* terjesztené. *Ez a legszebb szociális misszió.* Ezt valósítsuk meg, nemcsak annyira, amennyire eddig tettük, hanem sokkal erősebb mértékben. Legyünk annak tudatában, hogy — Isten kegyelmét feltételezve — minden tőlünk, a tagoktól függ.

A lelkigyakorlat éppen ezért *igen felelősségteljes idő*. Erről felelni fogunk nemcsak az Úristennek, hanem igazában mindazoknak a lelkeknek is, akik egykor majd nekünk köszönik megtérésüket, — de azoknak is, akik nem köszönhetik nekünk, pedig a Gondviselés általunk akarta megmenteni őket. Nem tudjuk, hány lelket bízott reánk az isteni Gondviselés; — adja Isten, hogy mindnyájan megfeleljünk hivatásunknak és hogy mimiattunk egy lélek se maradjon «kívül».

A lelkigyakorlat jó végzése tehát *a lelkek kialakulására* nézve is rendkívül fontos. Lám, az apostolok csak tizenketten voltak és megtérítették a világot. Mi többen vagyunk, mint tizenketten. Hogy mi a jövőben mit tehetünk, az csakis mirajtunk fordul.

Ha egy-egy lelkigyakorlatot úgy végeznénk, mintha az életünkben az utolsó volna, milyen mélyrehatóan átalakulnánk!

Mindegyikünk úgy kezdje és végezze lelkigyakorlatát, mintha biztos volna abban, hogy pünkösdkor meg kell halnia. Azzal a komolysággal, elszántsággal, mélyenjáró alapossággal, amellyel a halálra szokás készülni . . .

És sokat esedezzünk Szent Benedekhez:

ne is csak imádkozzunk, hanem esedezzünk ... mintha itt állna előttünk, olyan bensőségesen könyörögjünk Hozzá ... Nagyon kell kérni ... kérni ... kérni ..., akkor közbenjárására az Isten végül is megadja azt, amiért Szentünkhöz esedezünk. Úgy imádkozzunk és esedezzünk, hogy a *nagy Szent Benedek* hajoljon hozzánk, *a kis Misszió-társulathoz* ...

*

Ne feledjük: az apostolok szegények és tudatlanok voltak, a hitük azonban nagy volt, és megnyerték a világot ... Őket követve a misszionővér is, ahol megjelenik, ott kell, hogy *hatásával alakítsa a környezetet.* — «Ahová ő belépett, ahol megjelent, ott az embereknek mindenütt Krisztus Urunk jutott eszébe», — a misszionővér számára ez a legnagyobb dícséret. — «Olyan volt a járása, mozgása, szava ... volt a szemében, magatartásában valami, hogy az emberek, azok is, akik csak látták, *kiérezték belőle a krisztusit.*» Ezt mondhassák a misszionővérről! — Ez legyen lelkigyakorlatunk nagy eredménye: *Krisztus jusson az emberek eszébe, ha misszió-*

nővért látnak. — Még ruháinkból is az Evangélim jó illata áradjon!

Ezért imádkozzunk buzgón a Szentlélek Úristenhez ... Krisztushoz ... Jézus Szent Szívéhez ... és a szentek közül különösen Szent Benedekhez ...

Szikszó, 1913 május 8.

V.

«SZENTEK LEGYETEK . . .»

(Pét. I. 16.)

(Fogadalomtétel előtt.)

Nagy, szent nap előtt állunk . . . Azért komolyan akarunk Istennel együtt lenni, lelkünkkel foglalkozni, — épületes szent gondolatokkal a fogadalomra előkészülni.*

*

Szent Péter apostol írja levelében:

> «Józanok legyetek és bízzatok tökéletesen a kegyelemben, mely nektek felajánltatik Jézus Krisztus megjelenésére; mint engedelmes fiak nem alkalmazkodván tudatlanságtok régi vágyaihoz, hanem a Szent szerint, Aki titeket meghívott, magatok is minden viselkedéstekben *szentek legyetek, mivel én szent vagyok!*» (Pét. I. 13—16.)

* A Szociális Missziótársulatban kezdettől fogva pünkösd a beöltözés és fogadalomtétel napja.

Lám, az Úr többet követel tőlünk . . . «Én szegény bűnös» — mondjuk erre szívből . . . és méltán . . . De jajj annak, aki ezzel altatja el magasabbra irányuló törekvéseit!... Ezt nem szabad megtennünk. *Az ál-alázatosságot*, ezt a kényelmes kibuvót, *ki kell írtanunk lelkünkből.*

Különösen így, fogadalomtétel előtt kell mélyen tudatunkba vésnünk a szentírási követelményt: «*Legyetek szentek, mivel én szent vagyok . . .*» (V. ö. III. Móz. 11, 44.) De gondolni kell erre lehetőleg minden nap. Emberi gyarlóságok ennek ellenére is előfordulnak majd. Az Úristen, Aki a Szentírást sugalmazta, jobban tudja, mint jómagunk, hogy mennyire gyarlók vagyunk, — mégis ezt tűzte ki célul: «*Legyetek szentek . . .*»

Mindenben *a legtöbbet* kell magunktól követelni, *a legmagasabb célt* kell kitűznünk. Nem lennénk jó pedagógusok önmagunkkal szemben, ha a kevesebbel beérnők . . .

Szenteknek kell lennünk, kivétel nélkül valamennyiünknek.

Hogy azonban ebben a törekvésben ne ingadozzunk, lelkünk hajójának vasmacskáit mélyen le le kell horgonyozni a hit biztos talajára; fogadalomkor pedig célul kitűzni és újból

megígérni: «*Uram, én a Te kegyelmeddel szent akarok lenni . . .*»

Ez a különbség a fogadalmas lélek és a világiak között. Ezek általában megelégednek azzal, hogy jóravaló, becsületes, derék emberek . . .; vannak köztük nagy szívek is, ezeket meg kell becsülnünk, feltéve, hogy megfelelnek hivatásuk követelményeinek. De akik egészen Istennek szentelik magukat, azok ennyivel nem elégedhetnek meg. «Szentek legyetek, mivel én szent vagyok» — mondja az Úr. Ez a parancs gyakran ismétlődik a Bibliában. *Célul kell tehát kitűzni az életszentséget!*

Hogyan tudunk ennek majd megfelelni? A magunk erejével? — Nem! — *Csakis a Szentlélek kegyelmét* remélve és abban alázatosan bízván merjük ezt a nagy-nagy felelősségteljes elhatározást megtenni. De ugyanakkor örömmel és nem aggodalmasan, annak ellenére, hogy teljesen tudatában kell lennünk gyarlóságunknak.

«. . . én gyarló ember . . .» E szavak mögött azonban soha ne lappangjon megalkuvás, mert ez ellenkeznék szellemünkkel, főleg pedig a Szentírás szellemével! Tehát úgy legyünk alázatosak, hogy természetes *emberi*

gyarlóságainkat sebeknek tekintjük, melyeket kezelünk, bekötözünk, de azután *elfordulunk tőlük*, hogy továbbhaladjunk kitűzött célunk felé. Igen nagy hiba volna, ha valaki folyton csak gyarlóságaival bíbelődnék, azokat mindig szem előtt tartaná, miattuk mellét verné, bánatot érezne, — ezzel azonban kész is volna erkölcsi törekvéseivel . . . *Az energiát nem szabad csupán a negatívumra pazarolni, azt teljes erővel a pozitívumra kell fordítani!*

Nem gyarlóságaink folytonos szemlélése, hanem a másikra, *az életcélra való állhatatos felnézés:* ez éltet minket. «Nekem szentnek kell lennem . . . és én az akarok lenni!» ez az elhatározás a Szentlélekből fakad: ez legyen a mi erőforrásunk.

Gyarlóságaink és bűneink gondjait pedig bízzuk Istenre. — Ó, ki tudna enélkül boldogulni! — Kinek nincsenek erészben gondjai?!

*

A fogadalmat is mint egy szent és boldog gondot kell felfogni.[1]

Vesse ezt a gondját mindegyikünk az Úr-

[1] A fogadalom megtartása «gondot» okoz, amennyiben arra kötelez, hogy gyarlóságainkat legyőzzük és az evangéliumi tanácsok szerint éljünk. *(Kiadó.)*

istenre! Ha ezt nem tennők, ahhoz a fáradt, tikkadt vándorhoz hasonlítanánk, aki az országúton menet már alig bírta súlyos terhét. Egy nagy úr, aki utána jött, megszánta és felvette kocsijára. A vándor, bár boldog volt, hogy a kocsin mehetett, mégis hátán tartotta csomagját. «Tegye már le azt a csomagot!» — bíztatta a jószívű ember. De a vándor csak nem merte letenni...

Ha lelkünk gondjait nem merjük Istenre bízni, akkor mi is ilyen vándorok vagyunk. «Tedd le bűneid, gyarlóságaid nyomasztó terhét... Az Úristen sokkal nagylelkűbb, atyaibb!» Ő jól tudja, hogyan sorvaszt a gond, és azért akarja, hogy letegyük azt, hogy könnyű szívvel haladjunk életutunkon. (Aki még mindig fél, gondoljon a fáradt vándorra, aki a kocsin nem merte letenni batyuját.)

*

Hogy minden «terhet» lerakjunk és az Úr irgalmára bízzuk, azért is szükséges, mert csak így leszünk misszióra alkalmas lelkek. — Aki nem tud szabadulni saját terhétől, hogyan legyen az alkalmas arra, hogy missziójának, mások lelkének éljen?! Előbb *le kell*

tennünk saját aggodalmainkat és gondjainkat, csak akkor fogunk másokat vonzani. Nekünk pedig vonzanunk kell! Csak megnyugodott, Istennek átadott, Benne megerősödött, kiérett, kiédesedett lelkülettel lehet megnyerni a világot, az embereket.

Nekünk tehát «*kiédesedett*» *lelkeknek kell lennünk!*

*

A jóra ihlessünk mindenkit minden tekintetben. Ez is benne foglaltatik a bibliai követelményben, hogy «Szentek legyetek!»

*

«*Nem alkalmazkodván tudatlanságtok előbbi állapotához.*»

Életünk legyen hálaadás, Te Deum, azért a kegyelemért, hogy levetettük a régi embert és szent hivatásunkkal, szerzetes fogadalmunkkal magasabb lelkiállapotba emelkedtünk.

«*. . . hanem a Szent szerint, ki titeket meghívott, magatok is minden viselkedéstekben szentek legyetek*». (Péld. 1, 13—16.)

. . . Örüljünk, hogy megváltoztunk, hogy sokban, amiben előbb járatlanok voltunk, most már nem vagyunk azok . . .

És bízzunk a Legszentebb-ben, aki meghívott, hogy az életszentséghez meg is adja a kegyelmet, és hogy kéznél fogva vezet továbbra is.

«*Ha ez is, meg az is el tudta érni, miért ne én?!* — mondjuk Szent Ágostonnal. A szentek is olyan emberek voltak, mint mi, — és mégis elérték. Ők sem kész szentekként hullottak alá az égből, hanem sok fáradalommal szenvedéssel, kitartással, hűséggel lettek azzá. Nekünk is el kell érnünk ezt.

Nagyon elősegít bennünket e törekvésünkben a jelige : «Ich tue, was Er von mir verlangt». *(Én azt teszem, amit Ő kíván.)* Mit jelent ez? — Az Úr Jézus mindenkiben megszólal, a kegyelem állapotában lévő emberben egészen különös módon. A neki teljesen átadott lélekben még világosabban és néha olyan tisztán halljuk az Úr szavát, hogy az szinte megrendítő.

Az életszentséget leginkább azáltal fogjuk elérni, ha megtartjuk ezt a jeligét: «*Én mindig meg akarom tenni, amit az én Uram Istenem kíván tőlem*», — amit sugall, amit lelkiismeretemen keresztül mond, hogy meg kell tennem . . . Az ilyen sugallatoknak engedel-

meskedni akarok, feltéve, hogy összeegyeztethetők a hit és józanság szellemével. Az Úr Isten mindig csak józan, igazságos, bölcs és szent dolgokat sugall. Aki rendezett lelki életet él, aki lelkiismeretesen járul a szentségekhez, az bízvást remélheti, hogy meghallja az Úr szavát. És ha a sugallatokat finoman, lelkesen, engedelmesen, állhatatosan, lelkiismeretesen követjük, megszenteljük életünket és elérjük rendeltetésünk végső célját, az örök boldogságot.

Jómagamnak is ilyen *szent* szívet «Sacré coeur»-t kívánok. — A mi szívünk nem ilyen volt, azonban reméljük, hogy fogadalom után valóban Istennek szentelt és feláldozott szív lesz . . .

Kérem az Úr Jézust: ilyen szent szívet adjon a Szociális Missziótársulat minden tagjának . . . hogy valamennyien elérjük végső célunkat, az örök boldogságot. Úgy legyen.

Szikszó, 1913 május 11.

VI.

AZ ÖVÉ VAGYOK.

(Fogadalomtétel után.)

Miután a fogadalommal teljesen Istennek adtuk magunkat, szem előtt kell tartanunk, hogy testünk-lelkünk, szellemünk; multunk, jelenünk és jövőnk; emlékeink, vágyaink, reményeink; egyszóval *mindenünk az Övé*. Ami a legjobb bennünk: tehetségeink, képességeink, sajátos jótulajdonságaink, mind-mind az Övé. Drága szent vérén még gyengeségeinket, csúnya tulajdonságainkat is megváltotta: tehát azok sem a mieink többé. Mindenünk, de mindenünk Istené.

Te akkor voltál nyugodt és viszonylag teljesen boldog, amikor egészen az Ő tulajdona voltál. Átérezted-e akkor, milyen nagy dolog Annak szolgálni, Aki a maga szolgálatára teremtett téged, — és úgy teremtett, hogy alkalmas is légy arra?! Szinte angyali, szinte isteni erőkkel és adományokkal ruházta fel

természetedet: gondolkozási képességet adott, emlékezőtehetséget, reményt, szeretetet, erős akaratot; értelmet: olyan értelmet, amellyel az egész világot be lehet járni: az egész belső gondolatvilágot. — És minden egyéb szükségessel felruházott az Ő szolgálatára.

Egyszer azután bekövetkezett az a sajnálatos pillanat, amikor akár súlyos, akár kisebb hűtlenség által elhagytad az Urat. És mi lett ennek a következménye? — Szomorú, zavaros lelkiállapot. A különben oly gazdag természet egyszerre szegénnyé vált, *és az ember saját magában legnagyobb ellenségét ismerte fel.* Mintegy kiesett az Isten harmóniájából, és céltalanul bolyongott, mint valami pályájából kitért égitest. Az ilyen lélek nem képes saját maga ura lenni. Minden lépése újabb botlás; belső-világa zavart, megijedt, izgatott. Lelkiállapota igazi képmása a paradicsomból kiűzött ősszülők belső világának.

Mi lett a fölséges adományokból, melyekről az imént szóltunk, és amelyeket a megszentelő kegyelem állapotában levő lélek állandóan élvez? — Hová lett a béke, az erő, az öröm? — Hová lett?! — A lélek belekerült a bűnnek, a világ nyugtalanságának és minden-

féle sajnálatos hibának és gyöngeségnek a hálójába. — Ha a lélek belenyugszik ebbe a lelkiállapotába, akkor akaratát mintegy elvonja Isten szolgálatától.

Tudnod kell, hogy az Úr-Isten, *a Szentlélek : béke és öröm*, amint a Szentírás mondja. (V. ö. pl. Róm. 15, 33.) Isten a béke útjait akarja járatni veled, te pedig hűtlenséged által fonák utakon bukdácsolsz. Te ebben a lelkiállapotban nem a Szentlélek világosságában jársz, hanem a gonosz szellem hálójában vergődöl. Nem repülsz, nem szárnyalsz, mint a királyi sas, hanem csúszol-mászol. — Emlékezőtehetséged eltelhetne azon győzelmek emlékével, amelyeket Isten kegyelmével az erényekért való küzdelemben nyertél: — lelked ehelyett mindenféle nyugtalanságtól, öntetszelgéstől, aggálytól hemzseg, ami megakadályozza a Szentlélek Úr-Isten megtermékenyítő hatását.

Zavaros vizeken a napsugár sem tud áthatolni. A pataknak is előbb le kell csendesednie, meg kell tisztulnia, hogy a napfény a fenékig jusson. Ha zavarossága megszűnt, ha vize nyugodt és csendes, akkor a kavicsok a meder alján a nap tüzétől a hideg

víz ellenére is felmelegszenek. Ez a hasonlat az ember lelkére is ráillik.

A hit engedelmességében való megnyugvás, az erős lelki fegyelem, a céltudatosság mindenben; a rendezettség a gondolat- és érzelemvilágban: ez ami megtisztítja, lecsendesíti lelkünk kavargó vizeit; a Szentlélek napsugara pedig átmelegíti belső világunkat.

*

Azokat, akik mélyebben belekerültek a gonosz lélek hálójába, figyelmeztessük: «Ne felejtsd el kedves lélek, hogy az Úr Jézus most is, mostani szomorú lelkiállapotodban is közeledik feléd, hogy megváltását gyakorlatilag érvényesítse, és benned ékes templomot építsen magának». Mire a lélek azt feleli: «Hogyan?! — Énbelőlem, szegény bűnös teremtésből ékes templomot?!» — Igen! tebelőled! — Ő naponként, óránként eljön hozzád, hogy megváltson a sok kísértéstől, zavartól, és mindentől, ami benned az isteni természetnek ellentéte, feltéve, hogy teljesen átengeded magadat Őneki, mégpedig úgy, hogy a Szentlélek szabadon működhessék és mindent ujjáteremthessen benned. Hisz te

még ebben a szegény, beteg állapotban is kizárólag az Övé, az Ő tulajdona vagy. Azzal, hogy átmenetileg «eltaláltad» annak útját-módját, hogy boldogtalanná tedd magadat, az Ő tulajdonjoga még nem szűnt meg fölötted. Sőt! Ő *annál inkább* birtokába akar venni, hogy újra teljes és zavartalan legyen a viszony Ő és a te lelked között.

Ő magvetésének eredményét, megváltásának gyümölcsét látni akarja benned.

*

Ne feledjük: köztünk és a világ fiai közt a különbség egyebek között az, hogy mi folyton az Úr halálának emlékében, az Ő érdemeire való gondolatban akarunk, — az első kereszténykhez hasonlóan, — élni és boldogulni.

A szentmiseáldozatnak az a nagy valósága, hogy Krisztus naponként feláldozza magát az Istennek énérettem, — és naponként eljön énhozzám, méltatlanhoz: már egymagában olyan világokat elválasztó különbség hívő és hitetlen között, amelynek állandó tudatában kell lennünk, és a gyakorlatban ennek a hitnek megfelelően győzedelmesen kell élnünk.

Az egység Krisztus áldozatával, és ennek a tudatnak átvitele a mindennapi életbe, a mindennap gyakorlatába: ez volt a katakombák keresztényeinek legragyogóbb sajátossága.

Minden kísértésnél, minden nehézségnél, minden szenvedésnél és minden megpróbáltatásnál gondoljunk arra, hogy milyen erőket kap lelkünk a szentmisében, a szentáldozásban, egyáltalán az Eucharisztiában. Ennek megfontolása nemcsak rendet teremt, hanem állandó derűt áraszt és tart fenn bennünk. Ellentétben azokkal, akikről a Szentírás mondja, hogy a világ szomorúságában járnak. (V. ö. 2. Kor. 7, 10.) A világ mindig szomorú. A sok vígassággal és mulatsággal csak takarja titkos szomorúságát. Azért mondja Szent Pál: «*A világ fiainak nincs reménye, nekünk pedig van reményünk*». (V. ö. I. Tessz. 5, 8.) Ebből a különbségből kifolyólag minden nehézséget, kísértést, lelkiszárazságot, aggályt stb. nemcsak másként kell megítélnünk, de másként is kell elrendeznünk magunkban. — Ezt értjük az alatt, hogy Krisztus Urunk *látni akarja* a neki átadott lélekben vetésének gyümölcsét, *megváltásának eredményét.*

Aki mindezt tudja, és mégsem iparkodik

ezek szerint élni, az lelki értelemben tolvaj, mert jóllehet részesült a megváltásban, és az Úristen minden kegyelmével eltöltötte, mégis kivonja magát a kegyelmi törvények alól és olymódon cselekszik, mintha Isten nem hívta volna meg, mintha nem kapta volna a szent hivatás kegyelmét.

*

Az Istennek teljesen átadott léleknek még *vétkei, gyarlóságai felett sem szabad túlságosan keseregnie.*

Aki gyarlóságai miatt nagyon szomorkodik, rendetlenül szomorkodik, az öntudatlanul vétkezik hitében, reményében való gyengesége által, és Krisztus Urunk megváltó szeretete ellen. Hiszen a Szentírás számtalan helyen mondja, hogy a Megváltó minden rosszától meg akarja menteni gyermekeit és meg akarja őket szentelni: Ő tehát majd a bűn és a gyarlóságok elleni küzdelmünkben is megsegít.

A megszentelődés főleg abban áll, hogy az ember, aki visszavonhatatlanul átadta magát Istennek, lelki értelemben céltudatosan járjon el az élet minden részletkérdésében is.

Az ilyen lélek úgy karolja át az Úr Jézust, hogy semmiféle kísértés, nehézség, váratlan fordulat őt ki ne hozza szent hivatása követésének medréből.

*

Az önátadás, a hitben való feltétlen engedelmesség megszentelődésünk titka. Az embernek el kell szakadnia saját elgondolásaitól, kételyeitől, félelmétől, *magába kell szívnia és el kell fogadnia örökre az Úr igéit.*

Sokszor gondolkozzunk azon, hogy hogyan kell az Úr igéit magunkba fogadni, vérünkbe átvinni? Nemcsak hallgatni, de «enni» kell azt, teljesen magunkévá tenni, lelkileg feldolgozni. (V. ö. Boldogok, akik éhezik . . . az igazságot. Máté 6, 6.)

*

Engedjünk el Isten szavára mindent, ami az emberi gondolat és számítás, sőt sokszor látszatra az okosság ellen való, és tegyük, amit Ő kíván tőlünk. Csak ha teljesen ráhagyatkozunk Isten szavára, csak akkor menthet meg minket az Úr bizonyos veszedelmes lelkiállapotoktól.

Kérjük Istent, hogy a hitben feltétlen engedelmesek legyünk; hogy a hallott tanítások necsak üres beszédek legyenek, necsak mint zengő érc és pengő cimbalom visszhangozzanak lelkünkben... Hiszen ezek oly igazságok, amelyeknek miként való befogadásáról egykor számot is kell adnunk.

Mindazt tehát, amit a lelkünk kap: intést, tanítást, prédikációt necsak halljuk, hanem valósítsuk is meg, vagyis szerintük éljünk és haljunk.

Szikszó, 1913 május 23.

VII.

ILLÉS PRÓFÉTÁRÓL.

Megkapó a kép, mely Illés prófétát ábrázolja, amint a tenger szélén leborulva esőért imádkozik . . . A magasból már ereszkedik a felhő, a szolga is sietve közeledik, hogy hírül hozza az örvendetes eseményt . . . (Lásd Kir. III. k. 17—18., 19. fej.)

Hatalmas lélek volt Illés próféta. Mikor a királyt felkereste, az országban mindenütt nagy szárazság volt. Keleten rettenetes csapás, ha nincs eső. Ilyenkor nálunk Magyarországon is elpusztul a vetés, hát még ott! A skorpiók és kígyók ideje ez. A mérges növények elhatalmasodnak, a fák megrepedeznek, a föld fölhasad és még az emberek bőre is megsínyli a forróságot. Időközönkint perzselő homokfelhő kering a levegőben, ami külön gyötrelem. A források kiszáradnak, a fertőző betegségek terjednek, az állatok pedig elpusztulnak. Ha a próféták ilyen rettenetes csapás

idején imádkoztak, az Úr adott esőt. És a próféták tudták, hogy azért adta, mert ők kérték...

Illés tehát egy ilyen nagy szárazság kezdetén bátran a király elé lépett és megjövendölte neki, hogy eső évekig nem lesz. A király erre megalázkodott és kérte, jöjjön el palotájába és esdje ki nekik Isten irgalmát. A próféta e helyett a sivatagba ment, mert az Úr oda hívta őt. — Isten parancsára a pusztában egy patak mellett telepedett meg, ahová, mint Isten megígérte, hollók vitték neki a mindennapi kenyeret. Illés ott, a patak mentén, egymagában élte roppant szigorú imádságos életét. Nem tudta, miért kell ott lennie, de hallotta Isten szavát és oda ment, ahova az Úr hívta. Bizonyos idő mulva a víz elapadt és a patak kiszáradt. A próféta maga sem tudta már, hogy mit tegyen? — De azért csak maradt. — Az ínség azonban annyira lelkére nehezedett, hogy már-már kételkedni kezdett az isteni Gondviselésben. — «Hogyan lehetséges ez, Uram? Hiszen Te hívtál! És én a Te szavadra elhagytam mindent: a várost, a tanítványokat, a rokonokat. Amikor a sivatagba jöttem, egészen rádhagytam min-

dent. A holló hozott is naponta kenyeret! — És íme, a patak most szemem láttára kiszárad?» — Elképzelhetjük, hogy lélekben hogyan tusakodott, hogyan imádkozott világosságért és a kételytől való szabadulásért! Az Úr erre ismét megszólalt és prófétáját Szárefátába küldte ... Illés ugyan nem tudta, hogy ott miként lesz majd, de hallotta a hívást és ment. A város kapujánál egy özvegyasszonnyal találkozott. Vizet kért. — Kapott tőle ... — Erre kenyeret is kért, mire azt kellett hallania, hogy nincs. — Illés ekkor megint sugallatot kapott Istentől ... «Engem az Úr küldött ide» — mondta az özvegynek —, «csak süss kenyeret, liszt lesz elég». — És a liszt többé nem fogyott ki, úgyhogy az özvegy, akinél Illés megszállt, az ínség idején még a környéket is ellátta. A próféta végre megértette, miért kellett a pataknak kiszáradnia. Azért, hogy ő idejöjjön, ennél az asszonynál megszálljon, csodát műveljen és ezáltal az ínséget enyhítse.

Küldetése ezzel azonban még nem ért véget. Az asszony fia ugyanis hirtelen megbetegedett és meghalt. Illés erre fogta a halottat és felvitte kamrájába. Az akkori szokás sze-

rint ráfeküdt a gyermekre és imádkozott . . . Isten meghallgatta kérését: a fiú ismét életre kelt. Ez az újabb csoda pedig még inkább meggyőzte az embereket arról, hogy Illés Isten igaz prófétája.

*

Életünkben egy-egy eseményt mi is csak akkor értünk meg, ha a következő már beállott. A mai napot csak a holnap magyarázza meg.

Illés prófétának is teljesen vak hittel kellett távoznia a kiszáradt pataktól. Nem tudta, miért? — Ezt csak akkor tudta meg, mikor a kijelölt helyre ért.

Mi olyan gyarlók vagyunk, hogy a Gondviselésnek rendszerint csak a kellemes intézkedéseit fogadjuk hálával. Csak a nekünk jót vagyunk hajlandók a Gondviselés intézkedésének elfogadni. Ha pedig «kiszárítja a patakot», ha megvonja a mi elképzelt életfeltételünket, akkor a hiú kis ember megháborodik, nem várja be, amíg az Úr újra szól hozzá és nem gondol arra, hogy türelemmel kell lennie, míg az egyik esemény a másik után bekövetkezik: miként az olvasásnál is várni kell, amíg a könyvben az egyik lapot a másikra fordítom. — Az Úristen néha függő-

ben hagyja az embert. Kívánja, hogy most csak higgyen. *Mert hinni azt is jelenti, hogy elfogadjuk, amit nem értünk és nem látunk.* Mennyit kell erre gondolnunk!

Illés próféta képét mindig azzal a gondolattal nézzük és tiszteljük, hogyha az Úristen elvesz tőlünk valamit, ha megszüntet egy «éltető forrást», jóllehet mi mindent megtettünk . . ., akkor várni kell, várni és nem kétségbeesni, hanem hinni a Gondviselésben azzal az elhatározással, hogy «*Uram, ezt most nem értem, de várok, amíg a következő esemény bekövetkezik és «leleplezi» tervedet.* — Most csak az egyik oldalát látom a dolognak, az eseménynek, hiszek és bízom Benned abban a tudatban, hogy annak idején majd meglátom a másikat is.

Az Isten fönséges Gondviselése piros fonálként húzódik végig életünkön. Gondoljunk csak vissza: hányszor ért megalázás, szenvedés, de aztán jött a magyarázat: íme, ez azért ért engemet, az meg azért történt velem . . .

Illés prófétát azért tette Isten oly hatalmassá az imában, mert rendíthetetlenül hitt a Gondviselésben.

Mert igen nehéz, és éppen azért nagy do-

log nem elkeseredni és nem kételkedni, amikor az Úristen elvesz valamit, ha «kiszárítja a patakot», elvonja elképzelt életfeltételünket, főleg, ha a legnagyobb jóakarattal mentünk a «sivatagba . . .», vagyis teljesítettük Isten által megkívánt kötelességünket. És később mégis jóra fordul minden. Hányszor láttuk és tapasztaltuk eddig is, hogy a csalódások és megpróbáltatások javunkat szolgálták.

Legyen nagy hitünk a Gondviselésben! Nemcsak a jóban, hanem a rosszban is. Legyen az akár egy nem várt elhelyezés, egy csalódás, vagy bármi más megpróbáltatás. Mindezeknél csak az egyik oldal sötét, csak a kezdet nehéz . . . aztán hirtelen itt a «leleplezés . . .» Aki ilyen prófétai lelkülettel teljesen reábízza és átadja magát a Gondviselésnek, az hatalmas lesz. Nemcsak alázatosaknak, hatalmasoknak is kell lennünk. Nem ahogy a világ érti, hanem ilyen prófétai vonatkozásban . . .

*

Minekünk is kell esőt leimádkozni tudnunk lelki értelemben: az olyan «kétségbeejtő» eseteknél, amilyenek a lélekmentésben gyakran előfordulnak. Mekkora csodákra van itt szük-

ségünk: az emberek pálfordulásában, megtérésében, bűnös szokásokból való kiemelkedésében, szóval a valóban nagy lelki ügyekben! — Mi lesz velünk, ha nem vagyunk hatalmasok az imában, mikor ez a mi főeszközünk és erőnk?!

Tudjunk Illés próféta lelkületével imádkozni: «*Ó, édes Uram, adj nekem hatalmas, égbetörő imaerőt, hogy le tudjam könyörögni kegyelmedet, irgalmadat azokra a száraz lelkekre, akikkel dolgom van . . . hogy kegyelmeddel fel tudjam támasztani a lelkileg halottakat*». Ezt azonban nem kapjuk ingyen. Csak azon az áron kapjuk, amelyen Illés próféta vette a sivatagban, aki megértette az Úr intézkedését, nem vonta vissza teljes önátadását, kitartott hűségben és törhetetlen hitben az isteni Gondviselés iránt.

*

Minekünk is új életre kell tudni kelteni az embereket, hiszen hozzánk is gyakran hoznak halott lelkeket. A próféta a holttestre borult, hangosan imádkozott és a fiú föléledt! Valóban, hatalmas volt az imában. Ha mi nem vagyunk hatalmasok az imában, nem keltjük életre a lelkileg halottakat. Pedig nekünk

küldetésünk van a lelkekhez, hiszen, sajnos, oly kevés a lelkipásztor.

Nekünk tehát hatalmasoknak kell lennünk, nemcsak alázatosaknak. Ez bár ellentmondásnak látszik — tudjuk —, mégsem az. Nekünk akarnunk kell ezt, mert Isten is akarja. Tűzzük ki magunknak feladatul, hogy szentek akarunk lenni, *hatalmasok az imában*, nem saját, hanem Isten dicsőségére és a reánkbízottak érdekében, hogy minél több lelket megmentsünk.

Azért: *csak el a sivatagba!*

Kérjük az Úristent, hogy mindenféle elhelyezés, csalódás, megpróbáltatás és egyéb keresztpróba ne kerüljön el bennünket!

Ha Isten olyan működési térre küld bennünket, amely számunkra «sivatag», imádkozzunk Illés prófétához, hogy tekintsen reánk kegyesen . . . Kérjük a Szűzanyát, eszközölje ki nekünk szent Fiánál Illés próféta hitét és imaerejét . . .

Szikszó, 1913 június 6.

VIII.

TISZTITSUK MEG LELKÜNKET A SALAKTÓL.

Valahol egy kirándulásunk alkalmával láttam ezt a szép mondást, amelyet mintegy jeligémül választottam:

«Wer nicht ganz heilig und ganz rein,
Wer nicht wie Gold geläutert ist,
Geht nicht in Gottes Wohnung ein».

(Más nem, csak aki szent és tiszta teljesen,
Ki mint a tűzben tisztult színarany leszen:
Az Úrnak hajlékába csupán az megyen!)

Az arany a tűzben tisztul meg a salaktól. Az aranyércet, amely a föld mélyében sok idegen anyaggal elegyedik, kohóba dobják, nagy hőnek vetik alá, hogy minden salaktól megtisztuljon.

Egészen szentek, egészen tiszták, egészen szeplőtelenek akarunk lenni! — Hogyan? — Valaki talán azt gondolja, hogy ez a szándék

kivihetetlen. Hiszen mi mind gyarló emberek vagyunk és, mint olyanok, mindig hibázunk. Ez így is van. De lám, az Úristen nem akarja, hogy ezzel a tudattal megbékéljünk. Ellenkezőleg: az Úr Jézus azt kívánja, hogy «*Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes*». (Máté 5, 48.) Ne áltassuk magunkat téves alázatossággal: «én szegény bűnös, én már ilyen vagyok . . .» Így senkiből sem lesz karakter, jellem, még kevésbbé szent. A szentek sem váltak volna azzá, ha megbékülnek gyarlóságaikkal. Ők, kerüljön vérükbe vagy életükbe, mégis letesznek minden gyarlóságot és kiirtanak minden szeplőt, mint ahogy az ércből is kiégetik a salakot, hogy színarany legyen. Ez a szentség útja.

Ha valakiben maradt még valami salakszerű, akkor legfőbb ideje, hogy azt kiégesse lelkéből, ha még olyan megalázó, még olyan keserves lenne is . . . Ne féljünk, nem esünk túlzásba!

Legyünk erészben nagyon érzékenyek, és nézzünk csak mélyen bele a «kohóba», lelkünk mélységeibe és égessünk ki belőle minden salakot, akkor végül mi is elmondhatjuk, hogy tisztára égettük lelkiismeretünket.

Vajjon ami a mult lezárását illeti, szín=arany=e a lelkiismeretünk?

Megtisztítottuk=e azt minden salaktól?

Ha valaki még nyugtalanságot érez (azt egy porszem is okozhatja), — gondoljon Dante mondására: amint a szem még a por=szemet sem tűri meg és könnyeivel távolítja el azt magától, hasonlóképpen a léleknek is, ha életszentségre törekszik, annyira érzékenynek kell lennie, hogy még a lelkiismeretére hullott porszemtől is megszabadulni igyekszik bánat=tal, töredelemmel, gyónással.

Csak ha tiszta a szem és egészséges, vagyis ha lelkünk megtisztult a salaktól, csak akkor gondolhatunk mi szegény teremtések arra, hogy Isten szolgálatában hasznot hajthatunk és a lélekmentésre missziót, küldetést ka=punk.

Olyan lélekmentő még nem akadt, aki nem saját magán kezdte a lélekmentést.

Azt, hogy hány lelket menthetünk meg, egyedül az Úristen tudja, de hogy *egy lelket kötelesek vagyunk megmenteni és hogy ez a lélek a saját lelkünk*, az bizonyos. Tehát ezzel kell kezdenünk.

*

A Szentlélek gyümölcse: *béke és öröm.*

Teljes béke és teljes öröm . . .

Ez nem hangulat dolga és nem a mennybolt kéksége. Egy kis megaláztatás bárányfelhője nem zavarja meg azt. Ez a béke annyira gránitszerű, annyira meg van alapozva, hogy nem lehet rossz hangulattal, beteges kedélyállapottal elűzni a lélekből. Ezt a békét kell megvalósítani a lelkünkben. — Mélyen bele kell hatolni ebbe a munkába.

Békét és örömet! — Van-e nagyobb öröm, mint előrehaladni az életszentség útján? Nem hozom ezzel kísértésbe bárki alázatosságát?... Nem. Mert *a te életutad és a szentség útja* nem lehet két út, annak *egynek kell lennie.* — Éles csákánnyal kell elhárítani mindent, ami akadályoz abban, hogy a szentség útját járjad. — *Mindenki hivatva van a szentség útján járni.* Még inkább az, aki az evangéliumi tanácsok követésére kapott hivatást.

Minden azon fordul, hogy az Úristen hívását hogyan követjük. — Hogy mindent megteszünk-e, ami tőlünk függ, hogy méltó eszköz legyünk az Ő kezében!

*

Szent Benedek Atyánkat, mint életrajzában olvassuk, ellenállhatatlan vágy fogta el, hogy elhagyja a világot és csak lelke kialakításának éljen. Ebben is követnünk kell őt! — És ha nem is mehetünk el — amint ő tette — a pusztába, a hely, ahol éppen vagyunk, az is lehet ilyen értelemben vett puszta vagy barlang. — Jaj nekünk, ha az alkalmakat szívünk ellenállásából, állhatatlanságból, bírálgatásból, lustaságból nem használjuk fel.

Legyünk Társulatunk oszlopa, mások őrangyala! Ez óriási munkát igényel.

Tudjuk: *minden reform belülről kering, a szívből jön. Nem lehet szociális misszióra vállalkoznia annak, akinek a szíve nincs megreformálva.* Kerüljön ez amibe kerül, itt nem lehet megalkudni. A lélekmentés felséges hivatásáért le kell az árat fizetni. És boldognak kell lennünk, hogy lefizethetjük.

Micsoda öröm a belső reformon dolgozni! Ha ezt megtesszük, szívünkbe költözik a béke, amelyet a világ nem ismer, és az öröm, amilyet a világ nem adhat. Bárcsak belelátnánk a szentek szívébe! Micsoda öröm, állandó derű van ott! — Szent hősiességgel törekedjünk erre mi is.

Minekünk meg kell győznünk a világot! Éppen azért teljesen és maradék nélkül kell megvalósítani azt, amire Isten és ember előtt vállalkoztunk, amikor a hivatás kegyelmét vettük.

«*Wer nicht ganz heilig und ganz rein,*
Wer nicht wie Gold geläutert ist,
Geht nicht in Gottes Wohnung ein.»

Egészen szentnek és egészen tisztának kell lennünk!

Amint az épületnél is mindig igazítani, javítani kell, hogy rendeltetésének megfelel-jen, hasonlóképpen a lelkiéletben is *nagy aka-dály a mozdulatlanság*. Kell változtatni, jobbí-tani engedni magunkon, mert csak így halad a lélek és csak így lesz Isten kezében alkal-mas eszköz a lélekmentésre. Úgy legyen!

Szikszó, 1913 szeptember 14.

IX.

AZ IGAZI MŰVÉSZET.

Egy hajó indult Európából Ausztráliába. Útközben nagy vihar keletkezett. Akkora, hogy a gépezet is leállt. A gőzös még nem kapott ugyan léket, a helyzet azonban igen válságos volt. Mindenki el volt készülve a legrosszabbra, hiszen nem lehetett tudni, hogy a ködben a hajó nem ütközik-e össze egy másik járművel. Az utasok között nem volt katolikus pap, egy jámbor világinak azonban sikerült a közönség bizalmát megnyernie. Mindenki köréje csoportosult és valamennyien buzgón imádkoztak. (A bajban mindig a legistenesebb lélek bírja a többiek bizalmát. Így volt ez itt is.) Ima közben egy fiatal hölgy hirtelen felzokogott és térdreborulva kért bocsánatot a jelenlevőktől. Az Úr ő miatta bünteti a többieket is, mondotta. Valóban megérdemelné, hogy a tengerbe dobnák, oly nagy bűn terheli a lelkét. Most itt a nyilvánosság

előtt akarja feltárni azt: «Isten magasabb életre hívta, ő azonban ellenállt a Szentlélek-nek. Nem követte a kegyelem hívó szavát, hanem görcsösen ragaszkodott családjához és a világhoz. Az első keresztények módjára most nyilvánosan megvallja ezt . . .» Ezekkel és hasonló szavakkal tört ki belőle a fájdalom és az önvád . . .

A többieknek, a felületesek akárhányának sokkal tágabb lelkiismerete volt, semhogy felfogták volna, mi is történik tulajdonképen. Azt az egyet azonban mindenki megértette, hogy a szegény teremtés e komoly pillanatban nagy lelkiismeretfurdalást érez.

A fiatal hölgy a helyszínen meg is fogadta, hogyha megmenekül, mindent jóvátesz, követi hivatását és szerzetbe megy. Miután így elrendezte lelkét, azt is megígérte, hogy meggyónik, mihelyt szárazföldre lép. — A nyilvános vallomás valamennyiök számára a kegyelem órája volt . . . (A hölgy azóta Amerikában rendkívül buzgó szerzetesnő.)

Az idézett eset mindenkinek üdvös figyelmeztetés. Ha nem is fordult elő, hogy évekig ellenálltunk a hivatás kegyelmének, valamint arról sincs szó, hogy hajótörést szenvedünk,

annyit mégis mindenki érez, hogy e történet felettébb tanulságos.

Ha pl. most hirtelen szembekerülnénk a halállal, vajjon nem kellene-e hasonló természetű mulasztásról vádolnunk magunkat: arról, hogy ellenálltunk a kegyelem szavának? — A halál órájában mindent nagyon tisztán és világosan látunk. Akkor vége minden mentegetésnek, és a dolgok a maguk valóságában állnak előttünk. (Milyen nagy kegyelem tehát megfelelő lelkiállapotba helyezni magunkat és havi lelkimagányban a halál megvilágításában szemlélni életünket, lelkivilágunkat.)

Az Úristen nemcsak azt követeli tőlünk, hogy ne éljünk a bűn állapotában, hanem azt is megkívánja, hogy tökéletességre törekedjünk. — «*Legyetek tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.*» (Máté 5, 48.)

*

Nem szabad megelégedni — még átmenetileg sem — *bizonytalan lelkiállapottal*, és nem szabad megtűrni semmiféle akadályt, amely legfőbb célunktól eltávolít.

*

Vajjon akad-e közöttünk egy is, akiben nagyon kiütközik a bánat? — aki őszintén bevallja, hogy bizony ezt és azt a jót elmulasztotta, egyben-másban kényelmes volt, és aki, ha komolyan megvizsgálja magát, hogy vajjon abban, amiről azt mondták elől-járói, hogy meg kell és meg lehet változnia, — iparkodott-e eléggé? — Pedig ez fontos, mert *Isten elvárja, hogy lelkileg kialakuljunk!*

A lelkünkön való munkálkodás a szobrász munkájához hasonlítható. Ahogy az a kő-tömbön dolgozik, és ahogy a nyersanyagban a kép kialakul, hasonlóképen faragunk mi is a lelkünkön. Nagy fáradság ez, de ugyanakkor öröm is! Sőt, a legnagyobb öröm! Miként a szobrászok közül ez a foglalkozás a kontárnak csak terhet jelent, addig az *igazi művésznek* a fáradság mellett *nagy örömet* is szerez: — éppen így csak annak nem öröm az életszentség útján való járás, aki nem igazi művész, akinek vagy nincs hivatása, vagy nem él kellően a kegyelemmel. Az ilyen lélek valahogy szomorú, erőtlen, önfejű, felületes, ami nem annyira nagy dolgokban, mint inkább apróságokban nyilatkozik meg. A lelki *élet-*

ben azonban — mint ezt sokszor hallottuk — *nincsenek apróságok, ott minden életbevágó.*

Előfordulhat pl., hogy valaki kellő ok nélkül későn jön a kápolnába. Akiben oly kevés az erkölcsi komolyság, hogy ilyesmit könnyelműen vesz, az hogyan akar jellemmé alakulni, szentéletű lenni? — Az érzületnek, a jellemnek, a belső akaratnak kell jónak, erősnek lennie, akkor az élet minden megnyilatkozásában meg lesz az a bizonyos jelleg, amit erkölcsi komolyságnak nevezünk. — Így függ össze minden «apróság» a lélekkel, hiszen *a külső csak vetülete a belsőnek.* «Alles Irdische ist nur ein Gleichnis.» Az ajtócsukás, a kézmosás, a járás, a pontosság, a fegyelmezettség a kápolnában, ez mind csak apróság, de vetülete annak, ami mögötte van: a lelkületnek. Ebben mindenki hőmérőhöz hasonlítható: az apró cselekedeteken leolvashatjuk a belső tartalom fokát.

Erkölcsi komolyságunk, elszántságunk, életszentségre való törekvésünk nagyon is meglátható az apróságokon.

Ha mi nem ragadjuk meg az apró alkalmakat, akkor az életszentségre való törekvést

illetőleg vállalkozásunk is csak merő képzelődés.

*

Minden egyes cselekedetet tökéletesen meg kell dolgoznunk. És örömmel kell dolgoznunk művünkön, jellemünk kialakításán. — Ha előljáróm ezzel vagy azzal megbízott, micsoda örömmel kell a megbízást teljesítenem, micsoda előkészülettel kell azt véghezvinnem! Hogy azt ne késedelmesen, hosszadalmasan vagy rendetlenül végezzem! Mindenbe bele kell vinnem a szellemet és a legkisebb részletben is ki kell dolgoznom azt.

Az egyik nővér célul tűzte ki, hogy mindenkinek, aki őt látja, Krisztus jusson az eszébe. Valóban *mindent úgy kell tennünk, hogy Krisztus szelleme közlekedjék köztünk és vezetettjeink között.* A legnagyobb dolgokban éppen úgy, mint abban a csekélynek látszó feladatban, hogy pl. a növendékeknél a csendhallgatás megtartására ügyelünk. Kedvesen, de Krisztust sugározva kell azt is megkívánni. — Ha pedig kapusnővér vagyok, fontoljam meg, hogy mi minden függ szolgálatomtól. Ahhoz nemcsak világi értelemben vett ügyesség és egyenletesség kell!

Mennyi fordul azon, hogy *hogyan* tesz-szük szolgálatunkat. Ez a «hogyan» szorosan összefügg az életszentséggel. Ha a szőlőben, mezőn, irodában, konyhán vagy akárhol vagyunk is, ügyeljünk arra, hogy hogyan dolgozunk, *hogyan* adunk példát, milyen hatással vagyunk a beteg lelkekre, és általában azokra, akikkel érintkezünk? Nem mindegy tehát hogy hogyan végezzük munkánkat. — Ismertem egy szerzetesnőt, aki már negyven éve szolgált valamelyik kórházban és annyi lelket vitt a munkába, hogy nem únt bele, pedig csak tisztogatás volt rábízva. Ő bizony az életszentség útját járta.

A mi helyzeteink aránylag mind könnyűek . . . Vannak azonban hivatások, amelyekben ezt a fenséges programmot nagyon nehéz mindig megtartani. Vegyük pl. egy vizitátor hivatását. Püspökatyánk (Prohászka Ottokár) beszélt egy vizitátorról, aki folyton utazik, soha sincs egy helyen, de aki tudatosan vigyáz arra, hogy ez a «nomád» élet el ne rontsa stílusát.

Az életszentség független a külső körülményektől. Akár egész életemen át egy helyen vagyok, akár mindennap másutt: mindegy. —

Aki folyton utazik, megfontolhatja, hogy «*nincs maradandó helyünk a világon.*» (V. ö. 1. Kor. 4. 11; Zsid. 13, 14.) Aki pedig mindig egy helyen van, az gondoljon arra, hogy: mindegy, itt vagy ott vagyok-e, *Isten és a lelkem mindenütt ugyanaz.*

Az életnek és az életszentség felé vezető útnak a titkát csak az értette meg, aki függetleníteni tudja magát a külső körülményektől.

Ha kiküldetésben vagyok, vagy hivatalba járok és ha ilyenkor nem tudok ellenállni a világ kísértésének: nem vagyok a megkívánt időben otthon és nem fekszem le időben stb., akkor pl. egészségileg hamar és biztosan tönkreteszem magamat és emiatt nem teljesíthetem majd feladatomat. Viszont, ha pontosan betartom beosztásomat, akkor igen. — Apróság?! Dehogy apróság!! Ezen fordul minden!

Ha pedig irodában dolgozom és ott hanyag vagyok, nem egyeznek számadásaim stb.: ez sem apróság! Milyen bajok keletkeznének, ha ez így volna?!

És ha felügyelettel bíztak meg és olyan önző és tompa volnék, hogy sok mindent nem látnék meg, milyen nagy hiba volna? Ha pl. valaki miattam elrontaná a szemét, mert nem

vettem észre, hogy rossz a világítás, — erről aztán vádolhatnám magamat! Ezek *a munkaköri látszólagos apróságok mind összefüggnek az életszentséggel.*

Lám, mindig a lélek minősége a fontos. Minden attól függ, akar-e valaki jól látni, számolni stb. — körültekintő lenni, — akkor fog is sikerülni mindez, akkor könnyen lehet az illetővel rendelkezni.

«De nekem már ilyen a természetem» — mondod. — Ez a baj! — Az egyiknek ilyen, a másiknak olyan a természete, de éppen ezen kell győzedelmeskedni. Az érzékenykedő legyen kevésbbé az, a szeles mérsékelje magát, a lusta pedig váljék fürgévé. — Mindennek kialakításában nagy segítségére van a közös élet.

Gondolkozzam gyakran a fölött, mit kell még jobban tennem. Ezen gondolkodni kell, kieszelni, hogyan végezzem legjobban a rámbízott feladatot. Állandó szent gondunk legyen: lelkiéletemben, cselekedeteimben, munkakörömben eddig ez volt rossz, ezentúl ezt kell másképpen tennem.

Az emberi lélek olyan házhoz hasonlítható, amelyet tulajdonosa mindig ellenőriz: itt ezt

kell megtenni, ott azt kell megjavítani . . . hogy mindig jókarban legyen. — Így kell nekünk is eljárni, hogy lelkünk «jókarban» legyen. Nincs ennél fönségesebb feladat!

Főtörekvésünk legyen tehát, hogy *lelkünket «jókarban» tartsuk*. Ehhez azonban erőlködés kell. «*A mennyország erőszakot szenved.*» (V. ö. Máté 11, 12.) Sokat lehet azon is gondolkodni, hogy az Úr Jézus hogyan értette e szavakat: a mennyország erőszakot szenved!

Ha az Úr Jézus most egyiktől-másiktól megkérdezné, alkalmazol-e erőszakot, hogy célodat elérjed, vajjon mit felelnél? Lelkednek melyik pontján kell erőszakot alkalmazni? — Hány lélek nem merné megmutatni, «lásd, Uram, ez az én legnyomorultabb pontom, itt kellene erőszakot alkalmazni». — Pedig éppen ez a teljes őszinteséggel adott válasz csiholja ki természetünkből a rejtett képességeket, tehetségeket, erőket, hogy Isten méltóbb eszköze legyünk. — Még annyi szunnyad lelkünk mélyén, ami nem kelt életre! Itt is erőszakot kell alkalmazni: megreformálni a csökönyösséget, saját elgondolásaink túlzott szeretetét, a lustaságot, a kényelmet . . .

«*Tűz és vér . . .*» — mondja Sziénai Szent Katalin. Aki így gondolkodik, az már felfogta, hogy hogyan érhetjük el mi is azt, amit már annyian elértek. *Isten segít, de csak akkor, ha én is erőlködöm.* Ha én mindent megteszek, ami rajtam fordul, akkor számíthatok a kegyelem segítségére. Az Úr megsegíti a jóakaratú lelket. Békét és örömet ad neki. Előbb azonban keménynek kell önmagához lennie, mert ez a szó: *erőszak*, azt mutatja, hogy itt nagy erőfeszítésről van szó. Keménynek kell lennünk, hogy kiváltsuk a bennünk levő és még szunnyadó tehetségeket, képességeket, erőket.

Amint a villamosgépnél is, ha megindul az áram, a gép gyorsan forog, jól jár, nem akad meg és hajtja azt, amit hajtania kell, egyszóval élet van benne, hasonlóan az igazi megtérésnél is egyszerre megindul a kegyelem árama és jócselekedetekre «hajtja» a lelket.

Imádkozzunk, hogy *a kegyelem átjárjon* «*áramával*», hogy a lelki vérkeringés bennünk meginduljon, hogy lendületbe jöjjünk, hogy ne poshadjunk el és ne keményedjünk meg. Testünknek sorsa: elmeszesedésben meghalni. A legnagyobb baj az, ha a lélek szenved elmeszesedésben és megkeményedésben. Azt

lágyan kell tartani; amint a test belső szervei is lágyak és melegek, mert csak akkor lüktet bennük vér és pezseg az élet.

Bízzunk az Úristenben, a kegyelemben. Ez azonban ne legyen csak üres szólam. — Bízzunk, hogy megsegít minket. De előbb tegyük magunkat méltóvá arra, hogy megsegítsen.

*

Egy-egy tanításnak, elmélkedésnek ne csupán az legyen a sorsa, hogy meghallgatjuk, — és ezzel vége... Az elhangzottaknak nem szabad mulandónak lenniök. *Minden szóról felelni fogunk. Nemcsak a kimondott szóról, hanem a tanításokban, intelmekben hallott szóról is!*

Egy-egy tanítás, szentbeszéd nyomának évtizedek mulva is meg kell lenniök bennünk, hiszen témájuk átnyúlik az örökkévalóságba.

Munkánk közben is őrizzük meg azt a komoly és szent légkört, szőjjük tovább a hallott gondolatot, és úgy folytassuk azt, hogy beszámolhassunk Istennek, lelkiismeretünknek, adott esetben az elöljárónak is, hogy a «*kapott gondolatot így szőttem tovább és íme ez a gyümölcse . . .*»

Szikszó, 1913 őszén.

X.

LELKI ÖRÖMÖK FORRÁSA...

(Töredék.)

Valahányszor az ember elhatározza, hogy véget vet lelke rossz állapotának, így szól magában: «Felkelek és Atyámhoz megyek: Vétkeztem ellened és az ég ellen...» Ez a lelkület kell ahhoz, hogy a lélek rendbejöjjön Istenével. Ezt az Anyaszentegyház a szentgyónásban intézményesen adja gyermekeinek. Aki közülünk olyan szerencsétlen, hogy bűnbe esett, az siessen megmosni magát az Úr vérében. Tegye ezt annak a tudatában, hogy Anyaszentegyházunk milyen nagyszerűen közvetít ezen üdvintézménye által Isten és a lélek között! Ez szintén a megváltás gyümölcse. — Ha tehát bűn által elveszítenénk az édes Jézust, bízhatunk abban, hogy újra megtaláljuk őt, mert az Egyház ebben is biztos vezetőnk. — Ha eltévedtünk, ha letértünk az erény útjáról, ha bűnbe estünk is, mégis

biztosítva vagyunk afelől, hogy nem tévesztünk célt. — Erről akkor biztosít az Anyaszentegyház, ha élünk szentségeivel, szentelményeivel, szokásaival, szellemével. Azért senkinek sem szabad kétségbeesnie, még akkor sem, ha az édes Jézust halálos bűn által elveszítette.

*

Az Úr Jézust azonban kis dolgok által is elveszíthetjük, amennyiben ezek közelségének örömét, vigaszát csökkentik. — Az Úr Jézus néha elfödi arcát, nincs velünk megelégedve, mert kis dolgokban hűtlenek voltunk. És akkor nyugtalan, szomorú a lelkünk. — Milyen nagy az öröme viszont pl. annak, aki jól végzi kötelességét! Ez a legnagyobb öröm. — Ha akármit tett, ha pl. szépen vasalt, — kötelességének helyes elvégzésével jóleső öröm, béke költözik szívébe. Viszont aki ez ellen vét, aki rosszul végzi kötelességét, hanyagul dolgozik, annak sohasem teljes az öröme. — *Az Isten mindig az odaadás mértékében fizet. Ki mennyit ad, annyit kap. Amilyen mértékben adja valaki erejét a pillanat megkívánta kötelességhez, ugyanabban a mértékben kapja a bé-*

két, az örömet. És viszont: ahány hiba, annyi fokkal kisebb az öröm. És ez így van minden vonalon. A munkában külön öröm van elrejtve. Az olyan, mint a bánya: aki kiaknázza, annak dúsan fizet, míg aki vét ellene, annak csökkenti örömét. — Mert átadása nem volt teljes, nem fektette bele egész lelkét, nem is kap teljes mértékben vissza.

Amilyen mértékben adom át magamat Istennek a kötelességteljesítésben, Isten is abban a mértékben adja magát nekem.

Ha langyos, ha hanyag vagyok, nem érdemlek teljes örömet. Ha könnyelmű vagyok, égboltomról letűnik az öröm napja. Míg ha az Egyház tanítása szerint élek, akkor még ha emberi gyarlóságból megbotlottam is, de bánatot indítok, javulást fogadok és következetesen rendbehozom lelkemet, a «nap megint kisüt», fénysugarával eláraszt és ismét boldog lehetek. Még akkor is boldog gyermeke lehetek Istennek, ha érzem a kereszt súlyát . . .

Betegnek is könnyű lenni, ha Jézus velünk van. A keresztet is könnyű viselni, ha Ő velünk van, azonban még a fényes sorsban is nehéz élni, ha Jézust elvesztettük.

Vizsgáljuk meg magunkat, hogy egy=egy dologban nem távolodtunk=e el Jézustól? — és hogy miben? Néven kell azt neveznünk és mielőbb rendeznünk. Nem szabad semed= dig sem megtűrnünk magunkban olyat, ami eltávolít Istentől.

Kell, hogy a sok hallott tanítás testet ölt= sön és a bőven elvetett mag termést hozzon bennünk.

Vannak lelkek, akik jól tudják ugyan, hogy hogyan kellene cselekedni és mégsem élnek aszerint. Ezek olyanok, mint a rózsató, ame= lyet megnemesítettek ugyan, de az oltóanyag rossz helyre ment. Nem a törzsbe szaladt, hanem valamelyik ágba és ott megcsomóso= dott. A nedv mind egy helyre fut össze és megöli a fa életét. Vannak lelkek, akik bár kapják a kegyelmet és mintegy be vannak oltva vele, mégsem megy át az vérükbe, ha= nem a lélek egyik=másik pontján «megcsomó= sodik». — A kegyelem csak akkor fejtheti ki hatását, ha lelkünk minden redőjébe beszívód= hatik, csak így nemesíti meg a rózsatövet, az emberi lelket.

Néha egy jelentéktelen hibával, egy «semmi»= vel el lehet rontani a lelkiéletet, a kegyelem=

nek lelkünkbe áradását. Ez a «semmi» gyakran nagy bajt okoz. Egy tudomásul nem vett, könnyelműen kezelt hiba mennyi későbbi bajnak forrása! E tekintetben *állapottal is lehet vétkezni.*

Az akadályokat, a hibákat el kell tehát távolítanunk és a kegyelem áradásának szabad utat kell engednünk!

Mily boldogság, ha Jézust megtaláljuk! A mennyország azoké, akik éhezik és szomjúhozzák az igazságot. Azoké nem lesz a mennyország és a földön sem lesznek boldogok, akik bűnös helyzetekbe, állapotokba könnyelműen belenyugodnak.

A prófétákban olyan erős volt a vágy, hogy a falon is keresztültörtek — mint a zsoltárosnál olvassuk —, minden erejükkel szerették az Úristent... Így tett a boldogságos Szűz és Szent József, amikor megindultak keresni az édes Jézust... teljes erővel. Aki nem teljes éhséggel és szomjúsággal és nem minden erővel és vággyal keresi Istent, az nem is találja meg Őt. Ha ebben hibáztunk, a tékozló fiú érzésével közeledjünk Hozzá és mondjuk: «Atyám, nem vagyok méltó...»

Mindenszentek havában imádkozzunk

szentjeinkhez, hogy adják meg nekünk tulajdonságaiknak egy részét, főleg azt, hogy *vér-izzadásig küzdve tudjunk kitartani.* Hány szent lett szentté egy-egy szótól, mert azt szívós állhatatossággal megvalósította. Kérjük őket, legyenek segítségünkre ebben is.

Szikszó, 1913 november 8.

TARTALOM.

	Oldal
Útban a sivatagba	5
Mit tanulhatunk Sámsontól?	11
A bambusz története	21
Szent Benedek nyomdokain	29
«Szentek legyetek»	35
Az Övé vagyok	43
Illés prófétáról	53
Tisztítsuk meg lelkünket a salaktól	61
Az igazi művészet	67
A lelki öröm forrása (töredék)	79